

Arbetsbeskrivning för Trätjära

Underhållningsintervall

Träytor som utsätts för sol, vind och regn urlakas på ytan och grånar, vittrar och spricker. Även tjärade ytor åldras på detta sätt. När ovanstående inträffar är det dags för tjärstrykning. Normalt underhållsintervall är vart 5:e år på utsatta syd- och västsidor, medan för nord- och östsidor kan 10-årsintervall vara tillräckligt. I skyddade lägen kan längre underhållsintervall förekomma.

Trätjärans hartsinnehåll ersätter träets naturliga hartser. Undersök träets kvalité och ev skador innan tjärstrykningen påbörjas. Ev nytt trä kan med fördel doppas i het trätjära innan uppsättning.

Rengörning

Underlag rengörs genom borstning av ytan. Ev flagade ytor eller ytor med tjocka beläggningar skrapas. Högtryckstvätt kan användas men fordrar uttorkning av träet innan vidare behandling.

Rengöring av verktyg, penslar, andra byggnadsdelar m.m, görs med sprit. Lacknafta o.dyl löser ej trätjära. Trätjära på huden tvättas med tvål, såpa, och varmt vatten.

Allmänt

Arbetet utförs helst under sommarhalvåret. Underlaget skall vara torrt. Hög temperatur, kraftigt solsken underlättar arbetet och ger bättre resultat. Varm tjära med konstant temperatur (upp till max 70°C) ger ett bättre resultat. Dalbränd trätjära ger bättre ytskydd, torkar fortare och ger en mer motståndskraftig yta jämfört med ugnsprödda kvalitéer. En gammal bedömningsgrund för trätjära är högre kvalité ju ljusare den är.

Torktiden kan variera från någon dag till flera veckor, kanske månader, allt beroende på tjärkvalité, yttre förutsättningar som temperatur, sol, vind, insugning och skiktjocklek.

Vanligtvis skall tjäran ej spädas. Undantag kan göras för första strykningen, då med sprit eller vegetabilisk terpentiner. För bättre löslighet skall alltid några procent sprit tillsättas.

Tjärstrykning

Normalt erfordras 2 strykningar för att erhålla bestående yta. Penselstrykning ger bäst resultat. Pensel bör vara typ "hornsugga", rund med relativt lång och styv naturfiberborst. Högtrycksspruta kan användas men efterstrykning med pensel skall utföras.

Det är alltid en fördel att arbeta med varm trätjära. Tänk på att en tjära som svalnar under arbetet kan medföra att du succesivt stryker på mer och mer trögflytande tjära, som kan ge tydliga skillnader i tonen och skiktjocklek när sen en ny hink med varmare trätjära börjar strykas. Ibland kan man faktiskt se på ytan var man var när solen gick i moln.

Första strykningen går normalt helt in i träet. Om träet är så mättat sedan tidigare att första strykningen ger en efter några dagars tid kvarstående yta, film, så kan en strykning vara tillfylles. Prova innan arbetet påbörjas.

Skillnad i tjärans kulör och viskositet kan förekomma från det ena emballaget till det andra. Försök att kontinuerligt blanda tjäran under arbetets gång för att inte få stora differenser inom samma yta. Skaka dunkarna under tiden arbetet pågår. Rör om i burkarna medan tjäran värms och används.

Åtgång

Åtgången kan grovt beräknas efter följande: första strykningen på torrt, sugande underlag, dvs nytt torrt sågat trä, eller gammalt urlakat, ger 2-4 kvm per liter, andra strykningen 4-6 kvm per liter. Stor variation förekommer beroende av tjärkvalité, underlagets egenskaper, sågat, hyvlat, väderlek, arbetets utförande o.s.v.